

Số: 19 /CV-VASEP

Tp. Hồ Chí Minh, ngày 06 tháng 02 năm 2026

V/v: Góp ý Dự thảo Nghị định quy định về Quỹ
xúc tiến xuất khẩu ngành hàng theo Nghị quyết
250/2025/QH15

Kính gửi: Bộ Công Thương
Đồng kính gửi: Cục Xúc tiến Thương mại

Phúc đáp đề nghị của Quý Cục về lấy ý kiến đối với Dự thảo Nghị định quy định chi tiết Điều 9, khoản 1, khoản 3 và khoản 4 Điều 12, Điều 13 của Nghị quyết số 250/2025/QH15 của Quốc hội về một số cơ chế, chính sách đặc thù nhằm nâng cao hiệu quả hội nhập quốc tế, sau khi nghiên cứu Dự thảo, trên cơ sở kinh nghiệm thực tiễn nhiều năm tổ chức các hoạt động xúc tiến thương mại, xử lý rào cản kỹ thuật, phòng vệ thương mại và xây dựng hình ảnh ngành thủy sản Việt Nam tại các thị trường trọng điểm, VASEP xin có một số nhận xét và góp ý chi tiết như sau:

I. NHẬN XÉT CHUNG:

Hiệp hội đánh giá cao chủ trương xây dựng Nghị định về Quỹ Xúc tiến xuất khẩu ngành hàng của Chính phủ và Bộ Công thương nhằm tạo cơ sở pháp lý và điều kiện hỗ trợ cho hoạt động thúc đẩy, nâng cao hiệu quả hội nhập quốc tế của các ngành hàng. Đây là một bước tiến quan trọng, thể hiện sự quan tâm của Nhà nước đối với sự phát triển bền vững của các ngành hàng xuất khẩu chủ lực. Việc hình thành Quỹ sẽ góp phần tạo nguồn lực ổn định, hỗ trợ các doanh nghiệp xuất khẩu vượt qua thách thức, nâng cao năng lực cạnh tranh và hội nhập sâu rộng hơn vào chuỗi giá trị toàn cầu.

Tuy nhiên, qua nghiên cứu Dự thảo, Hiệp hội nhận thấy còn sự chưa tương thích rõ rệt giữa mục tiêu của Quỹ được quy định tại Điều 13 Nghị quyết số 250/2025/QH15 và nội dung thiết kế Quỹ trong Dự thảo, cụ thể là:

1. Về mục tiêu hoạt động của Quỹ

Dự thảo Nghị định mới chỉ đề cập đến hoạt động Xúc tiến thương mại tại Điều 7, trong khi Điều 13 của Nghị quyết 250/2025/QH15 quy định rất rõ và rộng về mục tiêu của Quỹ:

"Điều 13. Quỹ Xúc tiến xuất khẩu ngành hàng

Nhà nước khuyến khích các hiệp hội ngành hàng có tỷ trọng xuất khẩu cao được thành lập Quỹ Xúc tiến xuất khẩu ngành hàng không vì mục tiêu lợi nhuận nhằm thúc đẩy nghiên cứu, phát triển và đổi mới sáng tạo; xây dựng thương hiệu; hỗ trợ phòng vệ thương mại và đáp ứng các tiêu chuẩn kỹ thuật, môi trường của đối tác nước ngoài."

Như vậy, Nghị quyết 250/2025/QH15 đã xác định rõ bốn mục tiêu cốt lõi của Quỹ bao gồm:

- Thúc đẩy nghiên cứu, phát triển và đổi mới sáng tạo;
- Xây dựng thương hiệu;

- Hỗ trợ phòng vệ thương mại;
- Đáp ứng các tiêu chuẩn kỹ thuật, môi trường của đối tác nước ngoài.

Tuy nhiên, những mục tiêu quan trọng này chưa được phản ánh trong Dự thảo Nghị định.

Do vậy, Hiệp hội trân trọng đề nghị: bổ sung các mục tiêu này vào Khoản 2 Điều 4 "**Mục tiêu hoạt động của Quỹ**" vào Dự thảo 4 để làm cơ sở định hướng cho toàn bộ cơ chế tổ chức, nội dung chi và quản lý Quỹ, bảo đảm **phù hợp, thống nhất và đầy đủ với tinh thần Điều 13 Nghị quyết 250/2025/QH15**, trong đó quy định cụ thể các mục tiêu:

- Hỗ trợ doanh nghiệp thúc đẩy nghiên cứu, phát triển sản phẩm và ứng dụng công nghệ mới, đổi mới sáng tạo nhằm nâng cao giá trị gia tăng và năng lực cạnh tranh của sản phẩm ngành hàng;
- Xây dựng, quảng bá và bảo vệ thương hiệu ngành hàng Việt Nam trên thị trường quốc tế;
- Hỗ trợ doanh nghiệp trong các hoạt động phòng vệ thương mại, bao gồm ứng phó với các vụ việc điều tra chống bán phá giá, chống trợ cấp, áp dụng biện pháp tự vệ và các rào cản thương mại khác;
- Hỗ trợ doanh nghiệp đáp ứng các tiêu chuẩn kỹ thuật, vệ sinh an toàn thực phẩm, yêu cầu về bảo vệ môi trường và trách nhiệm xã hội của các thị trường xuất khẩu;
- Các hoạt động xúc tiến thương mại phát triển ngoại thương khác phù hợp với quy định của pháp luật.

2. Về nội dung chi của Quỹ

Trên cơ sở mục tiêu hoạt động được bổ sung như đề xuất tại điểm 1 nêu trên, đề nghị Dự thảo cần bổ sung các quy định để mở rộng các nội dung chi của Quỹ trong Chương II cũng như bổ sung quy định về quản lý, sử dụng Quỹ tại Điều 10 "**Tổ chức quản lý, sử dụng Quỹ**" để phù hợp với từng mục tiêu đã nêu ở trên.

Việc bổ sung thêm 01 Điều về mục tiêu hoạt động của Quỹ và mở rộng nội dung chi của Quỹ cũng như các quy định về quản lý, sử dụng Quỹ theo đúng tinh thần Nghị quyết 250/2025/QH15 là hết sức cần thiết để Quỹ thực sự phát huy vai trò hỗ trợ toàn diện cho ngành hàng, không chỉ dừng lại ở hoạt động xúc tiến thương mại truyền thống.

II. GÓP Ý CHI TIẾT DỰ THẢO:

1. Về phạm vi áp dụng Quỹ (Điều 1)

Dự thảo hiện quy định đối tượng áp dụng là các doanh nghiệp là hội viên của Hiệp hội ngành hàng. VASEP cho rằng quy định này không khả thi trong thực tiễn.

Các hoạt động do Quỹ tài trợ như quảng bá thương hiệu ngành hàng quốc gia, xử lý các vụ kiện phòng vệ thương mại, tháo gỡ rào cản kỹ thuật... mang lại lợi ích cho toàn bộ ngành hàng, không phân biệt hội viên hay không hội viên. Nếu chỉ áp dụng đối với hội viên, sẽ dẫn tới tình trạng doanh nghiệp xin ra khỏi Hiệp hội để tránh nghĩa vụ đóng góp, làm Quỹ không thể hình thành nguồn thu.

VASEP trân trọng đề nghị sửa theo hướng: “*đối tượng áp dụng là tất cả các tổ chức, cá nhân, doanh nghiệp có hoạt động xuất khẩu mặt hàng thuộc phạm vi ngành hàng của Quỹ, không phân biệt có phải hội viên hay không*”.

2. Về tiêu chí lựa chọn Hiệp hội quản lý Quỹ (Điều 3)

Trong một ngành hàng có thể tồn tại nhiều hiệp hội. Dự thảo chưa quy định tiêu chí cụ thể để xác định Hiệp hội đầu mỗi quản lý Quỹ, để phát sinh tranh chấp.

VASEP trân trọng đề nghị Nghị định cần quy định rõ các tiêu chí bắt buộc, bao gồm:

- *Hiệp hội đại diện cho phần lớn kim ngạch xuất khẩu của ngành hàng (trên 50% kim ngạch toàn ngành);*
- *Có kinh nghiệm thực tế trong xúc tiến thương mại quốc tế, xử lý rào cản kỹ thuật, phòng vệ thương mại;*
- *Có bộ máy tài chính, kế toán chuyên trách, đáp ứng yêu cầu quản trị và kiểm toán độc lập.*

3. Về cơ chế thu và nguồn hình thành Quỹ (Điều 6)

Đây là nội dung mang tính quyết định đến sự tồn tại của Quỹ.

VASEP trân trọng đề nghị Nghị định cần quy định rõ đây là khoản đóng góp bắt buộc đối với tất cả các doanh nghiệp xuất khẩu mặt hàng thuộc ngành hàng của Quỹ.

Thực tiễn cho thấy khi cơ chế chuyển sang tự nguyện, Hiệp hội không có công cụ pháp lý để yêu cầu doanh nghiệp thực hiện nghĩa vụ, dẫn tới Quỹ không có nguồn thu.

VASEP trân trọng đề nghị:

- *Thu phí ngay tại thời điểm doanh nghiệp mở tờ khai hải quan xuất khẩu, dựa trên mã HS của ngành hàng;*
- *Cơ quan Hải quan thực hiện thu hộ hoặc kiểm tra chứng từ nộp phí như một điều kiện để thông quan;*
- *Bỏ quy định miễn đóng góp trong trường hợp doanh nghiệp báo lỗ vì không khả thi trong kiểm soát và dễ bị lợi dụng.*

4. Về nội dung chi và định mức chi (Điều 7, Điều 9)

Dự thảo quy định Quỹ chi theo định mức của Chương trình xúc tiến thương mại quốc gia sử dụng ngân sách nhà nước. VASEP cho rằng cách tiếp cận này không phù hợp với bản chất Quỹ.

Quỹ hình thành từ đóng góp của doanh nghiệp nên cần cơ chế chi tiêu linh hoạt, kịp thời và phù hợp với thực tiễn thị trường quốc tế.

VASEP trân trọng đề nghị mở rộng và quy định rõ các nội dung chi trong Nghị định. Danh mục chi phải bám sát các mục tiêu được nêu tại Điều 13 của Nghị quyết 250/2025/QH15 và tối thiểu phải bao gồm các hạng mục sau:

- *Thuê luật sư, chuyên gia bản địa tại các thị trường Mỹ, EU;*
- *Xử lý các vụ kiện chống bán phá giá, chống trợ cấp;*

- Mua dữ liệu thị trường quốc tế, thuê tư vấn chiến lược thương hiệu;
- Quảng bá số trên các nền tảng quốc tế;
- Xây dựng hệ thống dữ liệu khách hàng quốc tế dùng chung cho ngành hàng;
- Cho phép Quỹ được tích lũy nguồn lực qua nhiều năm để thực hiện các dự án chiến lược quy mô lớn.

5. Về cơ cấu quản lý Quỹ và rủi ro pháp lý quốc tế (Điều 10)

VASEP đặc biệt lưu ý rủi ro liên quan đến các quy định của WTO và các FTA về trợ cấp Chính phủ.

Nếu trong Hội đồng quản lý Quỹ có đại diện cơ quan nhà nước, các đối tác thương mại có thể coi Quỹ là nguồn tài chính của Chính phủ, từ đó phát sinh nguy cơ bị kiện chống trợ cấp.

VASEP trân trọng đề nghị:

- Hội đồng quản lý Quỹ chỉ bao gồm đại diện Hiệp hội, doanh nghiệp và các tổ chức phi chính phủ;
- Cơ quan nhà nước thực hiện vai trò giám sát, không tham gia quản trị và quyết định chi tiêu;
- Quỹ có pháp nhân, con dấu, tài khoản, bộ máy kế toán và kiểm toán độc lập, tách biệt hoàn toàn với tài chính của Hiệp hội.

6. Về hạch toán thuế

VASEP trân trọng đề nghị Nghị định quy định rõ khoản đóng góp vào Quỹ được tính là chi phí hợp lý được trừ khi xác định thu nhập chịu thuế thu nhập doanh nghiệp, để doanh nghiệp yên tâm thực hiện nghĩa vụ.

7. Quan điểm tổng thể

Từ thực tiễn hoạt động ngành hàng, VASEP cho rằng mô hình Quỹ chỉ có thể vận hành hiệu quả nếu bảo đảm nguyên tắc: **“Thu bắt buộc – Quản lý tư nhân – Nhà nước giám sát”**.

Nếu thiếu một trong ba yếu tố này, Quỹ sẽ không thể hoạt động trong thực tế hoặc tiềm ẩn rủi ro pháp lý quốc tế.

VASEP kính đề nghị Bộ Công Thương nghiên cứu, tiếp thu các góp ý nêu trên để hoàn thiện Dự thảo Nghị định, bảo đảm Quỹ thực sự trở thành công cụ hữu hiệu hỗ trợ ngành hàng nâng cao năng lực cạnh tranh và hội nhập quốc tế.

Trân trọng cảm ơn./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Bộ NNMT;
- Chủ tịch HH và các PCT HH;
- VPĐD HH tại Hà Nội;
- Lưu VP HH.

TUO. CHỦ TỊCH HIỆP HỘI
TỔNG THƯ KÝ



Nguyễn Hoài Nam

